

Przykłady realizowanych w CKE badań międzynarodowych

- Międzynarodowe Badanie Postępów Czytania ze Zrozumieniem (Progress in International Reading Literacy Study, PIRLS). Koordynator krajowy: prof. Krzysztof Konarzewski, PAN; kierownik projektu: Adam Brożek, CKE; realizacja: zespół. Termin realizacji: od 2005

Progress in International Reading Literacy Study to międzynarodowe badanie osiągnięć w rozumieniu czytanego tekstu, przeprowadzane od 1991 roku na reprezentatywnych próbkach dziesięcioletków. W projekcie PIRLS 2006 bierze udział 40 krajów.

Badanie koordynuje IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement), czyli Międzynarodowe Stowarzyszenie ds. Oceny Osiągnięć Szkolnych z siedzibą w Amsterdamie i centrum obliczeniowym w Hamburgu.

Przedmiotem pomiaru jest czytanie:

- dla doświadczenia literackiego (teksty literackie),
- w celu uzyskania informacji (teksty użytkowe).

W trakcie badania uczeń rozwiązuje test składający się z dwóch części, odpowiadających dwóm wymienionym wyżej rodzajom czytania. Na wykonanie każdej części, składającej się z tekstu i kilkunastu zadań (zamkniętych i otwartych), przeznaczona jest 40 minut – z 10-minutową przerwą.

Pomiarowi osiągnięć w czytaniu towarzyszy badanie ankietowe:

- uczniów (m.in.: zainteresowania, stosunek do nauki czytania, metody uczenia się czytania, otrzymywana pomoc),
- nauczycieli (m.in.: przygotowanie zawodowe, metody nauczania czytania, pomoce dydaktyczne, ocenianie),
- rodziców (m.in.: rozwój dziecka, wykształcenie i sytuacja socjoekonomiczna, pomoc udzielana dziecku, opinia o szkole),
- dyrektorów szkół (m.in.: zasoby szkoły, strategie nauczania, rola dyrektora, współpraca z rodzicami).

Polska przystąpiła do projektu PIRLS 2006 na podstawie decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 8 stycznia 2004 r. Wykonanie zadania zlecono Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Dyrektor CKE Maria Magdziarz powołała z dniem 9 września 2004 r. grupę seminaryjną w składzie:

- prof. dr hab. Krzysztof Konarzewski – koordynator krajowy (Instytut Psychologii PAN)
- Adam Brożek – kierownik projektu (CKE)
- dr Roman Dolata (Wydział Pedagogiczny UW)
- dr Jacek Kozieł (OKE w Łodzi)
- dr Henryk Szaleniec (OKE w Krakowie)
- Agata Wiśniewska (CKE)
- Dominik Mytkowski (CKE)
- Adrianna Paszkiewicz-Gatkowska (rekomendowana przez OKE w Warszawie)
- Anna Szmyt (rekomendowana przez OKE we Wrocławiu)
- Zofia Badura-Tegnerowicz (rekomendowana przez OKE we Wrocławiu).

Dotychczas grupa seminaryjna przygotowała dobór próbki pilotażowej, przełożyła z języka angielskiego testy, kwestionariusze ankiet oraz *Podręcznik administratora PIRLS w szkole* (szczegółową instrukcję badania). Następnie w drodze przetargu wyłoniono wykonawcę badania pilotażowego – PENTOR Instytut Badania Opinii i Rynku S.A. Badanie pilotażowe, przeprowadzone w kwietniu 2005 r., objęło ok. 1400 uczniów z 35 szkół. Po badaniu prace uczniów zostały przez członków grupy seminaryjnej sprawdzone, a rozwiązania zadań otwartych zakodowane wg międzynarodowego klucza. Połowa prac była kodowana podwójnie (niezależnie przez dwóch koderów), co jest podstawą oszacowania rzetelności kodowania. Na koniec wszystkie dane zostały wprowadzone do bazy i przekazane do centrum obliczeniowego w Hamburgu. Po zweryfikowaniu danych IEA stwierdziła, że spełniamy wszystkie normy uprawniające do włączenia wyników naszych uczniów do międzynarodowych porównań.

Harmonogram dalszych działań w ramach projektu PIRLS 2006 jest następujący:

2005

- założenie bazy danych dla szkół, uczniów i nauczycieli na badania główne w kwietniu 2006
- przetłumaczenie testów kotwiczących (użytych w poprzednim badaniu)
- przygotowanie do druku zeszytów testowych i kwestionariuszy ankiet

2006

- wydrukowanie zeszytów testowych i kwestionariuszy ankiet
- przeprowadzenie badania głównego na próbie ok. 5500 uczniów ze 150 szkół
- sprawdzenie i zakodowanie rozwiązań zadań otwartych
- wprowadzenie danych do bazy i przekazanie jej do centrum obliczeniowego w Hamburgu
- napisanie Encyklopedii (informacji o polskim systemie szkolnym) – do międzynarodowego raportu

2007

- opracowanie i wydanie (grudzień) międzynarodowego raportu PIRLS 2006

- Porównanie wymagań egzaminu maturalnego z języków obcych do *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*. Realizacja: Barbara Czarnecka-Cicha i Beata Trzcińska, CKE. Termin realizacji: 2005 – 2006 r.
- Opinie uczniów klas maturalnych na temat egzaminowania i oceniania poziomu znajomości języków obcych. Realizacja: Barbara Czarnecka-Cicha i Beata Trzcińska, CKE. Termin realizacji: 2005 – 2006 r.